

Efesas

Nægkiariien sə rani mə nəfe i nəkukuə

Ia nuk 60 Pol ramarə ia kalapus fwe taon nəha Rom nuk kəru, nənə mīrai nəkukuə i revən ti nakalasia me rukurau ia taon nəha Efesas. Efesas in taon asori riti. Nægkiariien asori səvəi Pol ia nəkukuə i in i mə nəkur Isrel mīne nərmama rīpko mhə irəha nəkur Isrel tuhəuvehe mhəmwhen nīpwrai iərmama kuatia ia Kristo. Noien nəha ramesi pen nətərigien sə Kumwesən rīnamərkwafə irə fwe kupwən. Pol rini mə səuvehe mho kuatia ia Iesu Kristo, ro pen tsaməkeikei mhokeikei kitaha me. Pol ramahatən kitaha mə tsaməkeikei mharə ia nokeikeiien rəmwhen ia iərman rokeikei səvənhi pran, mīne tata mīne mama krouokeikei səvənrau iəkunouihī, mīne slef trokeikei səvənhi iəmə asori. Pol raməgkiari mwi ia nakalasia me. Rīpko mhə nousəsīmwinien əpa səvənraha fwe Efesas, mətə nərmama səməme hahətətə ia Iesu Kristo rukurau ia tīprənə i. Pol rini mə Iesu rokeikei kitaha rəmwhen kitaha sokeikei nīpwrataha mīne rəmwhen ia iərman rokeikei pran səvənhi. Ia nəkukuə i rusipekīn ia nakalasia me mīni mə irəha həmwhen ia nīpwrai Kristo, mhəmwhen ia nīmwə riti sə Kumwesən rauvrhəkīn, mhəmwhen mwi ia pran səvəi Kristo.

Nægkiariien sə rakupwən

¹* Iou Pol. Iou aposol riti sāvai Iesu Kristo tī nāri nā mā Kumwesən rino rəmwhen ia sē in rokeikei muvehi utā iou mā tako.

Nākukuā i rauvehe tukumiaha nārmama me sāvānhi ia taon nāha Efesas kīmiaha hiamahatātā pārhien ia Iesu Kristo.

²* Nāfwakiiēn sāvai mā Kumwesən tata sākītaha mīne Iesu Kristo Iārimānu sākītaha, trouāriari pehe namasanien mīne nāmārinuiēn m kīmiaha.

Kumwesən rākwein amasan ia kītaha sāmāme sāmāuvehe mho kuatia kītaha Kristo

³* Pwāh sagnāgini Kumwesən i in Kumwesən mīne Tata sāvai Iārimānu sākītaha Iesu Kristo. In rinākwein amasan ia kītaha nārmama sāmāme sāmāuvehe mho kuatia kītaha Kristo, māriari pehe ia nānimwītaha mīne narimnari amasan me pam sāmāme kamhāuku pen ia nītātā ia neiai. ⁴* In ruvārfi raka kītaha fwe tui nāpīn tīprānā ramiwān ihi, mā tsāuvehe mho kuatia kītaha Kristo, nānā mhāuvehe mho nākūr ikinan me sāvānhi, tsatuk-watukw pam ia nānimen. Tī nāri nā mā in rokeikei kītaha, ⁵* in rināmri āpā raka kītaha fwe tui anan, mā kītaha tsāuvehe mho nīpwnātīn me ia Iesu Kristo. Noien nāha ramesi pen nātārigien amasan sāvānhi mīne nāfe in rokeikei mā tro. ⁶* Kumwesən ro iamīnhi irā mā tsamāgnāgini in tī namasanien sāvānhi sē ramasan māpi raka. In rāriari pehe auēr a namasanien nāha m kītaha samāuvehi raku pen tī Tīni keikei. ⁷* Tī nāri nā mā kītaha sāmāuvehe

* **1:1:** Rom 1:1,7, 1Kor 1:1, Kol 1:1, Wok Me 18:19-21, Wok Me 19:1

* **1:2:** 2Kor 1:2, Kol 1:2 * **1:3:** Efes 2:6 * **1:4:** Jon 15:16,

17:24, 2Tes 2:13, Efes 5:27, Kol 1:22 * **1:5:** Jon 1:12 * **1:6:** Mat

3:17, Kol 1:13 * **1:7:** Efes 2:7, Kol 1:14,20

mho kuation kitaha min, niten rifi nari ia kitaha, mo Kumwesən trəpwəh nərpwɪnien noien ərəha me səkitaha. Noien nəha ramesi pen namasanien səvənhi sə rasori pik anan. ⁸ In rətəgi irapw namasanien nəha m kitaha rəpi raka, mo kitaha səukurən mhətə sas ia narimnari me pam. ⁹ *In ro pui pehe m kitaha nəfe in rinamərkwafə i fwe kupwən mokeikei mə tro. Nəri nəha ramesi pen nətərigien amasan səvənhi sə in tro kini nəghi Kristo irə. ¹⁰ *Kumwesən tro nəri nəha ia nəpɪn atukwatukw səvənhi, mousəsɪmwɪn narimnari me pam ia neiai mine ia tɪprənə həuvehe Kristo trasori ia nirəha.

¹¹ *Kumwesən rɪmərɪfi kimaha mwi mə kimaha tahəuvehe nərmama səvənhi, mho kuation kimaha Kristo. In ro iamɪnha irə mesi pen nətərigien səvənhi sə in ruvəukurən raka fwe tui anan. In Kumwesən sə ramo narimnari me pam mamesi pen nətərigien səvənhi mine nəfe rokeikei mə tro. ¹² Nənə in rokeikei mə kimaha səməme iahəməukupwən mhəmri pen əknekɪn nətərigien səkimaha ia Kristo tahaməkeikei mhəgnəgɪni in tɪ nasorɪien səvənhi. ¹³ *Nənə kimiaha mwi hiəməuvehe mho kuation kimiaha min nəpɪn hiəregi nəgkiariien pərhiən, nəgkiariien amasan sə Kumwesən rauvehimɪru kimiaha irə. Tɪ nəri nə mə kimiaha hiəni nɪpərhiənien ia Kristo, Kumwesən rəmri pen mak səvənhi ia kimiaha rahatən pen mə kimiaha nərmama me səvənhi. Mak nə in nə Nənɪmwɪn Ikinan sə Kumwesən rɪmənɪ mə truvei pehe. ¹⁴ *Tɪ nəri nə mə

* **1:9:** Rom 16:25 * **1:10:** Kal 4:4, Kol 1:16,20 * **1:11:** Rom 8:28-29 * **1:13:** Kol 1:4-6, Efes 4:30 * **1:14:** 2Kor 1:22

Nənimwɪn İkinan ramarə ia kitaha, nənə, kitaha səukurən amasan mə Kumwesən truvei pehe pam narimnari amasan me nəha in rinəmri karen mə səkitaha. Kitaha tsəuvehi narimnari amasan me nəha nəpɪn Kumwesən trifi anan nari ia kitaha. Pwəh səgnəgini in ti nasoriien səvənhi!

Nəfwakiien mine nini viviiən

15-16 *Ro pen, ia nəpɪn me pam iakani vivi Kumwesən tukumiaha, məpwəh nəpwəhien, ti nəri nə mə iakuvəregi raka kamini nahatətəien səkimiaha ia İərimənu səkitaha İesu, mine nokeikeiien səkimiaha sə ramevən ti nərmama me pam səvənhi. Ia nəpɪn me pam iakani kimiaha ia nəfwakiien me səiou, 17 *maməres Kumwesən səvəi İərimənu səkitaha İesu Kristo, Tata sə ramasan pik, mə in truvei pehe Nənimwɪn səvənhi m kimiaha. Nənimwɪn nəha tro kimiaha hiəukurən nari, mo pui Kumwesən m kimiaha mə tihəukurən amasan in. 18 *İakaməres mə fwe imwə ia rerimiahə nəmrimiahə trukuraan mə tihətə sas nəri nəha Kumwesən rinəkwein kimiaha tukwe mini mə tihəmri pen əknekin nətərigien səkimiaha irə. Tihətə sas mwɪ ia narimnari amasan me rɪpik səməme in truvei pen m nərmama me səvənhi, 19 *mine niskaiien səvənhi sə rasori anan ia kitaha nərmama saməni nɪpərhienien ia Kristo. Niskaiien nəha rəmwhen ia niskaiien asori səvənhi 20 *sə in rino Kristo irə rətui mwɪ ia nemhəien səvənhi, marə mo mwɪ in rəkure ia nɪkaren mwatuk ia nitətə ia neiai. 21 Kwopun Kristo raməkure ikɪn in fwe

* **1:15-16:** Kol 1:3-4, 1Tes 1:2 * **1:17:** Kol 1:9 * **1:18:** Efes 4:4, Kol 1:12 * **1:19:** Kol 1:11 * **1:20:** 2Kor 13:4, Kol 2:12, Hip 1:3, Kol 1:16, 2:10

irənhə anan məpi raka pam nənimwɪn me səməme kamhəuvehi nasorien mine nərimənuien, məpi raka pam nəmə skai me mine nərimənu me. Rəmwhen a mwi nəhag sə Kumwesən riməuvei pen min in irənhə anan məpi raka nahag me pam səməme kamini. Ripko mhə nəhag me əpa i səməme kamini ia nəpɪn i ipwet mine mətə nəhag me nəha mwi səməme tukini ia nəpɪn sə tripkuvehe. ²² *Kumwesən rinəmri narimnari me pam kamharə inhəripw ia tɪpage nisui Kristo nənə mo in ruvehe masori ia narimnari me pam. Ro iamɪnhi irə mə trasitu ia nakalasia me səvənhɪ. ²³ *Nakalasia me nəha irəha nə nipwrai Kristo, Kristo rukuər ia nirəha, nənə ia noien a mwi nəha in rukuər ia narimnari me pam.

2

Kumwesən riməuvehimiru kitaha ia namasanien səvənhɪ

¹ *Fwe kupwən kimiaha hiəmwhen mə hiəuvamhə raka ti nəri nə mə hiamərui nəkwai Kumwesən, nənə mamho noien ərəha me. ² *Fwe kupwən hiamavən mamho noien ərəha me nəha, mamhesi pen suatuk səvəi tɪprənə i, mamhəkurirə iərəmhə asori sə ramərimənu ia nənimwɪn ərəha me ia nimagouagou. In nəha nənimwɪn sə ramowok nəha təkwtəkɪwuni ia reri nərmama səməme kamhərui nəkwai Kumwesən. ³ *Fwe kupwən kitaha pam səmwhen a ia nirəha. Noien ərəha me reritaha rokeikei pik kamhəiri kitaha

* **1:22:** Sam 8:6, Mat 28:18 * **1:23:** Efes 4:10,15, Rom 12:5, Kol 1:18
 * **2:1:** Kol 1:21, 2:13 * **2:2:** Kol 3:7, Taet 3:3, Jon 12:31, Efes 5:6, 6:12
 * **2:3:** Kol 3:6

samo nəfe nəghin nīpwrataha mine nətərigien səkitaha krouokeikei. Ro pen ia noien səkitaha kitaha sēmwhen a ia nərmama me pam sēməme hamo niemaha raməpi pīk Kumwesən. ⁴ Mətə Kumwesən nāpiien sāvənhi rasori. Nokeikeien rokeikei kitaha irə rasori pīk anan, ⁵ mo in ruvei pehe nīmīruien m kitaha nəpīn sēmwhen ia nərmama həuvamhə raka ia noien ərəha me, sətui mwi ia nemhəien kitaha Kristo. (Kumwesən rīnasitu ia kimiaha ia namasanien sāvənhi nənə muvehimīru kimiaha.) ⁶ *Nənə ia noien nəha sə Kumwesən ro kitaha sēməuvehe mho kuatia kitaha Iesu Kristo, in ruvehi utə kitaha min, səkure kitaha min ia nītətə ia neiai. ⁷ *In rokeikei mə ia nəpīn me sēməme kamhəuvehe in trukurən noien nərmama hətoni namasanien i sāvənhi rasori pīk anan irau nokeikeien krauvehe tukutaha ia Iesu Kristo. ⁸ *Kumwesən rīnasitu ia kimiaha ia namasanien sāvənhi, nənə muvehimīru kimiaha, ti nəri nə mə hiaməni nīpərhiēnien ia Kristo. Narimnari me nəha rīpko mhə kimiaha atukw hiəno, mətə rəmwhen ia nari riti sə Kumwesən rīməuvei pehe auər a m kimiaha. ⁹ *Ro pen ko iərmama riti rīpkəfiūtə atukw mhə in tukwe, ti nəri nə mə rīpko mhə kimiaha hiəno narimnari me nəha. ¹⁰ *Ro iamīnhi irə ti nəri nə mə kitaha nərmama Kumwesən rīno wok ia nīmīruien səkitaha, mo kitaha səuvehe mho kuatia kitaha Iesu Kristo mə kitaha tsamo noien amasan me. Kumwesən rīnəpnəpenə raka ia noien amasan me nəha fwe kupwən mə kitaha tsamarə mamho.

* **2:6:** Kol 2:12 * **2:7:** Efes 1:7 * **2:8:** Jon 4:10, Hip 6:4

* **2:9:** 1Kor 1:29-31, 2Tim 1:9 * **2:10:** Taet 2:14

Nəkur Isrel mine nərmama rıpkə mhə irəha nəkur Isrel

¹¹ *Ro iamınhi irə kımiaha nərmama rıpkə mhə kımiaha nəkur Isrel ia nıpwramiaha rerımiaha tramrhi narəien kupwən səkimiaha. Nəkur Isrel kamıni irəha mə nərmama kauvehi ninhum mınraha irəha kamhəni ərəha kımiaha ti nəri nə mə kıpkuvehi mhə ninhum m kımiaha. Nuvehien ninhum nəha iakani kamo ia nıpwrai iərmama, nərmama kamho ia rəgınraha. ¹² *Kımiaha rerımiaha tramrhi mə fwe kupwən kımiaha hiamarə Kristo riwən tukumiaha, kımiaha nəkur iruə me, rıpkə mhə kımiaha nəkur Isrel, kımiaha nəkur pwişpwis me, ko hiəpkuvehi mhə narımnari me səməme Kumwesən rino promes fwe kupwən mə truvei pen m nərmama me səvənhi. Fwe kupwən narəien səkimiaha ia təkure tıprənə i nari amasan riti riwən irə sə tihameitenhi mə truvehe, nənə hiəreirei anan Kumwesən. ¹³ *Fwe kupwən kımiaha hiaməuvən isıpwın ti Kumwesən, mətə təkwtəkwni hiaməuvehe mho kuatia kımiaha İesu Kristo, nənə mhəuvehe ipaka ti Kumwesən ia nite Kristo.

¹⁴ *Ro iamınhi irə ti nəri nə mə Kristo in nə nəmərinuıen səkitaha in rino kitaha nəkur Isrel mine səməme rıpkə mhə kitaha nəkur Isrel səuvehe mho kuatia. Nəpai kino ia kəruətərei sə fwe kupwən ro kitaha saməmwəki kitaha me, rərpifi kitaha səpkuvehe mhə mho kuatia, Kristo rınousi ətestesi nəpai nəha rımwei ia nemhəien səvənhi. ¹⁵ *In ruvehi raka Loa səvəi nəkur Is-

* **2:11:** Efes 5:8 * **2:12:** Kol 1:21, Rom 9:4, 1Tes 4:13 * **2:13:**

Kol 1:20 * **2:14:** Aes 9:6, 1Kor 12:13, Kol 2:14 * **2:15:** 2Kor 5:17, Kol 1:20,22

rel irəha natuakəmien me irə, mə in rukurən nuvi simwīnien ia nīpwran nəkur Isrel mine nərmama rīpko mhə irəha nəkur Isrel krouvehe iərmama vī riti ia nirau. Ia noien nəha in rəmri nəmərīnuien. ¹⁶ *Ia nei kamarkuauī in rousəsimwīn kitaha pəri ia nīpwran kuation, mīpeki kitaha səuvehe ti Kumwesən, mousi əpune noien i saməmwəki kitaha me. ¹⁷ *In rīməuvehe məvisau nəgkiariien amasan səvəi nəmərīnuien revən ti nərmama isīpwīn ti Kumwesən, nənə məvisau mwi nəgkiariien nəha revən ti nərmama ipaka tukwe. ¹⁸ *Nənə ti nəri nə mə kitaha səməuvehe mhə kuation kitaha min, kitaha nəkur Isrel mine səməme rīpko mhə kitaha nəkur Isrel kitaha pam səukurən nuvniwəien ia Nənimwīn kuation mhəuvən ti Tata Kumwesən.

¹⁹ *Ro iamīnhi irə rīpko mhə kīmiaha nəkur iruə me rəmwhen sə fwe kupwən, rīpko mhə kīmiaha nərmama pwīspwīs me, mətə kīmiaha hiəuvəuvehe mhəno kuation kīmiaha nərmama ikinan me səvəi Kumwesən, kīmiaha nərmama ia nəkwai nimwə səvənhi. ²⁰ *Kuvrhəkin nimwə nəha ia təkure nəri sə aposol me mine profet me hənəmri irapw. Iesu Kristo in rəmwhen ia kəruətərei nəha kukupwən kukurei pen ia kona kostat kuvrhəkin nimwə irə. ²¹ *In raməkwtəmhiri pam nimwə nəha, mamə nimwə nəha rautə muvehe mo nimwə ikinan irə səvəi Iərimənu. ²² *Ti nəri nə mə kīmiaha hiəməuvehe mhə kuation kīmiaha min, in rauvehi mwi kīmiaha, mau-

* **2:16:** Sek 9:10 * **2:17:** Aes 57:19 * **2:18:** Efes 3:12

* **2:19:** Efes 3:6, Hip 12:22-23 * **2:20:** Mat 16:18, 1Kor 3:11

* **2:21:** Efes 4:15-16, Kol 2:19, 1Kor 3:16 * **2:22:** 1Tes 2:5

vrhækin pen kímiaha ia nimwə nəha, mə tihəuvehe mhəmwhen ia nimwə sə Kumwesən ramarə irə ia Nənimwin.

3

Pol in iərmama sə raməvisau m nərmama rīpko mhə irəha nəkur Isrel

¹ *Ro iamīnhi irə, iou Pol, iərmama səvəi Iesu Kristo sə iakamarə ia kalapus tukumiaha nərmama rīpko mhə kímiaha nəkur Isrel, iakaməfwaki tukumiaha.

² *Rosi kímiaha hiəuvəregi raka mə Kumwesən rīno ramasan miou, muvei pehe wok i miou mə takasitu ia kímiaha. ³ *Rəmwhen ia nəgkariien sə iakuvrai raka, mægkiari ouihi a irə, iakani mə Kumwesən rīno pui pehe nari riti miou nari sə fwe kupwən ramərkwafə. ⁴ Nəpīn hiəvsini nəgkariien nəha, nənə tihəukurən nīpwrai nəgkariien səiou ia nəgkariien i raməgkiari ia Kristo, nəgkariien sə ramərkwafə ⁵ kīpkini irapw mhə ti nīpwnəti nərmama me fwe kupwən, mətə təkwtəkwuni Kumwesən rīno pui nəgkariien nəha m aposol ikinan me mīne profet me səvənhi. In rīno pui pen mīnraha ia Nənimwin səvənhi. ⁶ *Nəgkariien nəha ro iamīnhi irə. Nərmama rīpko mhə irəha nəkur Isrel həuvəuvehe mhəno kuatia irəha nəkur Isrel nənə tuhəuvehi pəri nautə amasan me səməme Kumwesən rīnəmri karen mə səvəi nərmama me səvənhi. Irəha tuhəuvehi pəri nəfe Kumwesən rīno promes irə ia nəgkariien amasan səvənhi truku pen ia Iesu Kristo.

* **3:1:** Efes 4:1, Fil 1:7,13, Flm 1,9 * **3:2:** Kol 1:25 * **3:3:** Efes 1:9-10, Kol 1:26 * **3:6:** Efes 2:13,16-19

7 *Iou iasitu riti sə iakaməvisau irapw nəgkiariien amasan nəha. Noien nəha ramesi pen namasanien i Kumwesən ruvei pehe auər a miou ia niskaiien səvənhi. 8 *Nəri auər a mə iou inhəriṗw anan ia nərmama me pam səvəi Kumwesən, mətə in ruvei pehe namasanien nəha miou mə takəvisau m nərmama riṗko mhə irəha nəkur Isrel nautə me səvəi Kristo ko səṗkətə pam mhə. 9 *Takaməkeikei mamə nərmama me pam hətə mhəukurən mə Kumwesən rəfo mo nətəriḡien səvənhi sə fwe kupwən ramərkwafə rier pehe. Ia nuk nuk me fwe kupwən Kumwesən sə rino narimnari me pam rinərkwafə nətəriḡien nəha. 10 *Kumwesən ro iamini irə ti nəri nə mə təkwtəkwuni rokeikei mə tro nənimwini me səməme kamhəuvehi nasoriien mine nəriṁənuien ia niməḡouəḡou hətoni nukurənien səvənhi. Nukurənien nəha səvənhi suatuk me səvənhi səṗəmsəṗə. Nənə irəha tuhətoni nukurənien səvənhi nəṗin irəha tuhətoni nakalasia me səvənhi. 11 In i ramesi pen nətəriḡien səvənhi sə rinərə raka fwe tui nəṗin tiṗrənə ramiwən ihi, nənə riṁəuvehe mo niṗərhiēnien irə ia Iesu Kristo Iəriṁənu səkitaha. 12 *Ti nəri nə mə kitaha samahətətə irə, kitaha səməuvehe mho kuatia kitaha min, nənə ro iamini irə kitaha səukurən nuveheien mhərer ia nəmri Kumwesən mhəṗwəh nehekiriēn. 13 *Ro pen iakaməres kimiāha mə tihəṗwəh noien nətəriḡien səkimiāha riṁwei ia nəmisəien sə iakamarə irə ia kwopun i.

* 3:7: Kol 1:23,25 * 3:8: 1Kor 15:9-10, Kal 1:16, Efes 1:7 * 3:9: Rom 16:25 * 3:10: Rom 11:33, 1Pit 1:12 * 3:12: Jon 14:6, Rom 5:2, Hip 4:16 * 3:13: Kol 1:24

Iakamregi n̄amis̄ien tukumiaha, n̄an̄ə n̄amis̄ien s̄ə iakamar̄ə ir̄ə truvehi ut̄ə kimiaha.

Pol ram̄əfwaki ti n̄ərmama me s̄əv̄əi Iesu fwe Efesas

¹⁴ M̄ət̄ə ia narimnari me n̄əha s̄əm̄əme iakuv̄əni raka, iakin̄imwi nukurhuk mi ia n̄əmri Tata Kumwes̄ən, ¹⁵ s̄ə in əpa in nukune nahag me s̄əv̄əi n̄ərmama me pam ia neiai m̄ine t̄akure tipr̄ən̄ə. ¹⁶ *In rauvehi nasoriien s̄ə rasori pik. Iakam̄eres in m̄ə truvei pehe n̄iskaiien m̄ kimiaha tih̄əvehi ruku pen ti N̄ən̄imw̄in s̄əv̄ənhi, n̄an̄ə tro rer̄imiaha r̄iskai tih̄ərer əknek̄in. ¹⁷ *Iakam̄eres in m̄ə Kristo tramar̄ə ia rer̄imiaha ti n̄əri n̄ə m̄ə kimiaha hiamahat̄ət̄ə ir̄ə. Iakam̄eres in m̄ə tro n̄imiruien s̄əkimiaha r̄ərer pen ia noien i s̄əv̄əi Kristo s̄ə ramokeikei n̄ərmama, r̄əmwhen m̄ə nuai nei ram̄əkw̄t̄əmhiri tipr̄ən̄ə, r̄əmwhen m̄ə nimw̄ə r̄əpwit pen əknek̄in ia tipr̄ən̄ə s̄ə ram̄ərer ikin. ¹⁸ *Ro iam̄inhi ir̄ə kimiaha n̄ərmama me pam s̄əv̄əi Kumwes̄ən tih̄əukur̄ən amasan nokeikeiien s̄əv̄əi Kristo, r̄əmwhen̄imw̄ pik, m̄əpw̄əmwis pik, masori pik, mut̄ə pik. ¹⁹ *Nokeikeiien n̄əha s̄əv̄əi Kristo īərmama ko r̄ipkukur̄ən pam mh̄ə ti n̄əri n̄ə m̄ə r̄əpi raka nukur̄ənien s̄əv̄əi īərmama. M̄ət̄ə iakam̄əfwaki m̄ə tih̄əukur̄ən amasan nokeikeiien n̄əha m̄ə Kumwes̄ən rukūər ia rer̄imiaha ia noien amasan me pam s̄əv̄ənhi.

²⁰ *T̄əkw̄t̄əkwuni pw̄əh s̄əuvehi ut̄ə n̄əghi Kumwes̄ən! Ia n̄iskaiien s̄əv̄ənhi s̄ə ram̄ə wok ia rer̄itaha, in rukur̄ən noien narimnari r̄əpi raka anan narimnari me pam s̄əm̄əme rer̄itaha ramrhi

* **3:16:** Kol 1:11 * **3:17:** Jon 14:23, Kol 1:23, 2:7 * **3:18:** Kol 2:2 * **3:19:** Kol 2:10 * **3:20:** Kol 1:29

uə saməres in tukwe. ²¹ Pwəh nəgnəginiiien revən tukwe in ia nuk nuk me mīpko mhə sampam ti namasanien səvənhi kamətə ia nakalasia me mine Iesu Kristo. Ouəh, pwəh ro iamīnhi.

4

Nərmama me səvai Iesu Kristo həuvəuvehe mhəno kuatia

¹ *Ro pen iou iərmama sə iakamarə ia kalapus ti Iərimənu səkitaha, iakamase kimiaha mə tihaməkeikei mharə ia narəien sə ratukwatukw rəmwhen sə Kumwesən rīnəkwein kimiaha mə tiho. ² *Tihamarə mamhəuvehi irapw nətərigien səkimiaha ia nəpīn me, mhəpwəh nəfiəutəien kimiaha. Ia nəpīn me pam tiho nətərigien səkimiaha rəpwəmwis, mhokeikei kimiaha me, nənə, mhəpwəh nəseniiien niemaha rəpi akwauakw kimiaha. ³ *Nənimwīn Ikinan rīno kimiaha hiəuvehe mho kuatia, ro pen tihəmwur mharə ia nəmərīnuiien nəha sə rukurən noien kimiaha hiəuvehe mho kuatia ia nəpīn me. ⁴ *Iakani iamīnhi irə ti nəri nə mə nīpwrai Kristo kuatia a, Nənimwīn kuatia a, rəmwhen a mwi nəri kuatia a ramasan hiameitenhi mə truvehe sə Kumwesən rīnəkwein kimiaha tukwe. ⁵ *Nənə Iərimənu kuatia a, nahatətəien kuatia a, paptəes kuatia a, ⁶ *Kumwesən səkitaha pam kuatia a, in Tata səkitaha pam. In ramərīmənu ia kitaha pam, mamə wok ia nīmīruien səkitaha pam, nənə mamarə ia reritaha pam. ⁷ *Mətə kitaha kuatia

* **4:1:** Efes 3:1, Kol 1:10 * **4:2:** Kol 3:12-13 * **4:3:** Kol 3:14-15

* **4:4:** Rom 12:5, Efes 2:16,18 * **4:5:** Jon 10:16 * **4:6:** 1Kor

12:6 * **4:7:** Rom 12:3,6

kuatia saməuvehi niskaiien me səpəmsəpə ramesi pen namasanien sə Kristo rinəriari irə m kitaha.

8 *Rəmwhen ia Nəkukuə Ikinan rani mə,

“Nəpīn in rutə mevən fwe irənhə anan,

nənə miri nərmama səməme ruvehi irapw

niskaiien səvənraha ia naruagəniien,

miri irəha mevən kamho kalapus fwe imwəni,

nənə məriari pen narimnari amasan me m

nərmama.”

9 *Mətə nəgkiariien i sə rani mə, “In rutə,” nīpwran rani mə in rineiwaiu pehe ia tīprənə i inhəripw

anan. 10 Iərmama i sə rineiwaiu pehe, in iərmama kuatia sə rīmətə mwi fwe irənhə anan məpi raka neiai mə in trukuər ia narimnari me pam.

11 *Nənə in rīməuvei pen niskaiien me səpəmsəpə m nərmama mə nepwīn tuhəuvehe mho aposol ia

nirəha, nepwīn tuhəuvehe mho profet ia nirəha,

nepwīn tuhəuvehe mho irəha nərmama səvəi nini

irapwien nəgkiariien amasan, nepwīn tuhəuvehe

mho pasta ia nirəha mine nahatən me. 12 *Kuvei

pen niskaiien me nəha mīnraha mə irəha tuha-

situ mhəpnəpenə ia nərmama me səvəi Kumwesən

həukurən noien wok səvənhi. Wok nəha in nəha

wok səvəi nuvrhəkinien nīpwrai Kristo. 13 *Irəha

tuho wok irə meste kitaha pam səuvehe mho

kuatia ia nahatətəien səkitaha mine nukurəniien

səkitaha ramo nukurəniien tī Tini Kumwesən,

nənə kitaha səmwhen ia iərmama sə ruvəpwinari

mhəmwhen a mwi ia Kristo.

14 *Nənə ro iamīnhi irə kitaha tsəpkəmwhen

* 4:8: Kol 2:15 * 4:9: Jon 3:13 * 4:11: 1Kor 12:28 * 4:12:

2Tim 3:17 * 4:13: Kol 1:28 * 4:14: 1Kor 14:20

mhə mwi ia nəkwərhakwərha, nahatənien eikuə me səvəi nərmama səməme kamho ikouikou ti niriien nərmama ia mour ko həpko mhə kitaha səmwhen ia kinu riti sə təsi rauvsiniuvsini nənə nimətagi raməpwi irapw mamevən. ¹⁵ Mətə kitaha tsaməkeikei mamhəni irapw nəgkiariien pərhiēn, mamhəni irapw ia nokeikeiēn, nənə mhəuvehe mhəpwinari ia narimnari me pam mhəmwhen ia Kristo. Kristo in kənkəpwə, ¹⁶ nənə kitaha səmwhen ia nīpwran. In ramo kitaha səuvehe mho kuatia mhəmwhen ia nīpwrai iərmama kuvi tərini nīpərpərin me ia kwopun nīkəkrin me kamhəripin ikin, nənə nəpin nīpərpəri nīpwran nəha kamho wok me səvənraha kuatia kuatia, nīpwran pam ruvehe nīpwinari, nənə mamō in atukw ruvehe mamskai mwi ia nokeikeiēn.

Kitaha tsaməkeikei mharə mhəmwhen ia nīpwnəti nukuraanien me

¹⁷ *Ro pen ia nəghi Iərimənu səkitaha iakani pehe skai tukumiāha mə kimiāha tihəpwəh mwi narəien rəmwhen ia nərmama səməme həreirei Kumwesən. Irəha kamharə mamhesi pen nətəriēn səvənraha sə ro nəri auər a irə.

¹⁸ *Nətəriēn səvənraha raməmak ia nəpitəvien. Irəha isipwin ti nimiruiēn səvəi Kumwesən ti nəri nə mə kənkəpwənraha riskai, həreirei nari.

¹⁹ *Irəha hənəpwəh naurisien, mhəsēni pen atukw a irəha ia noien ərəha mamho noien əmkemik me səpəmsəpə, ko kīpkuvi raka mhə irəha irə ti nəri nə mə hokeikei pik.

* **4:17:** 1Pit 1:14, Rom 1:21 * **4:18:** Efes 2:12 * **4:19:** Kol 3:5

20 Mətə nəpɪn kɪnəhatən kɪmɪaɦa ɦa Krɪsto, nahatənien nəɦa ropə anan ɦa sə nəɦa! 21 Kɪmɪaɦa ɦɪəuvəregi raka nəgkɪariien səvənɦi. Tɪ nəri nə mə kɪmɪaɦa nərmama me səvənɦi, nərmama ɦənəhatən raka kɪmɪaɦa ɦa nəgkɪariien pərɦien sə ruku pen tɪ Iesu, 22 *mɦahatən kɪmɪaɦa mə tɦaməkeikei mɦaraka ɦa noien akuas me səkɪmɪaɦa səməme ɦɪənəmo ɦa nərəien səkɪmɪaɦa fwe kupwən. Noien me nəɦa ɦɪəmokeikei pɪk kamɦeikuə ɦa kɪmɪaɦa mamɦouraha kɪmɪaɦa. 23 *Nɪmɪruien mɪne nətərɪgɪen səkɪmɪaɦa tuɦaməkeikei mɦəuveɦe mɦərməvi mwɪ. 24 *Nənə kɪmɪaɦa tɦaməkeikei mɦarkahu ɦa nɪmɪruien vɪ. Nɪmɪruien vɪ nəɦa ɦn nəɦa ɦərmama vɪ sə Kumwesən rɪno mə trəmwhen ɦrə. ɦn rɪno ɦərmama nəɦa mə tratukwatukw pərɦien, məmɦer.

25 *Kɪmɪaɦa pam tɦaməkeikei mɦəpwəɦ noien səvəi neikuəien, nənə mamɦəni a nɪpərɦienien m kɪmɪaɦa me, tɪ nəri nə mə kɪtaha pam kuatia ɦa nɪpwrai Krɪsto. 26 *Trɪni mɪnuə nɪemaha raməpi kɪmɪaɦa, rərəɦa mə ɦio noien ərəɦa rɪti. Tɦəpwəɦ nuveɦien nɪemaha meste meri rɪvə, 27 kamo ɦɪəuvei pen kwənmahan m Setan. 28 *Iərmama sə ramakres traməkeikei məpwəɦ noien nəɦa. ɦn traməkeikei mamsese, mamowok sə ramasan ɦa rəgɪn mə ɦn rukurən nasɪtuien ɦa nərmama nauətə səvənraɦa rɪwən.

29 *Tɦəpwəɦ nɪniien nəgkɪariien ərəɦa ɦa tərɦumɪaɦa, mətə tɦəni a nəgkɪariien amasan

* 4:22: Rom 8:13, Kol 3:9 * 4:23: Rom 12:2 * 4:24: Jen 1:26, Kol 3:10 * 4:25: Kol 3:8-9, Sek 8:16 * 4:26: Sam 4:4, Jem 1:19-20 * 4:28: 1Tes 4:11 * 4:29: Efes 5:4, Kol 3:8, 4:6

sə rukurən nasituien ia nərmmama səməme həpou həuvehe mhəskai mwi. Nəgkiariien nəha rukurən nasituien ia nərmmama səməme kamhəregi. ³⁰ *Tihəpwəh noien Nənimwin Ikinan riregi rərəha tukumiaha, ti nəri nə mə Nənimwin nəha rəmwhen ia mak riti sə Kumwesən rinəmri raka ia kimiaha ramahatən pen mə ia nəpın sampam in treivinari ia kimiaha. ³¹ *Kimiaha tihaməkeikei mhəpwəh nəgkiariien əfiə me pam, mine niemaha, mine nətəpaharien, mine niniien nikare iərmama irəha nəmwəkiien me pam. ³² *Kimiaha tihaməkeikei mho ramasan m kimiaha me, nənə mho rerimiaha riməru tukumiaha me. Trini minuə kimiaha riti ro rərəha m kimiaha riti mwi, tihenouenou irə rəmwhen ia Kumwesən rinenouenou ia noien ərəha me səkimiaha ti nəri nə mə hiəuvəuvehe mhəno kuation kimiaha Kristo.

5

¹ *Ro pen tihousari mə tihəmwhen ia Kumwesən ti nəri nə mə kimiaha nıpwənətin me in rokeikei pik kimiaha. ² *Tihamarə mamho nokeikeiien rəmwhen ia Kristo rokeikei kitaha nənə muvehe memhə tukutaha. Nemhəien səvənhi rəmwhen ia nəri kauvani ia təkure nıfatə nıpekin rapein amasan kauvei pen m Kumwesən.

³ *Ti nəri nə mə kimiaha nərmmama me səvəi Kumwesən nənə tihəpwəh anan noien nari riti mə tukini ərəha kimiaha tukwe. Iakani noien ərəha me rəmwhen ia nərman mine nıpran

* **4:30:** Aes 63:10, 1Tes 5:19, Efes 1:13-14

* **4:32:** Mat 6:14, Mat 18:22-35, Kol 3:12-13

* **5:2:** Rom 14:15, Kal 2:20, Hip 10:10, Eks 29:18

* **4:31:** Kol 3:8

* **5:1:** Mat 5:48

* **5:3:** Kol 3:5

kamhæiri ærnæpen iræha me, mine noien æræha me pam sëmæme ro a naurisien, mine noien i iærmama rerin ramakres. ⁴ *Ripkamasan mhæ mæ tihæni nægkiariien sæ ro naurisien ti niniien, uæ nægkiariien æræha, uæ næfkæmanæien æræha, uæ naien. Nægkiariien me iaminha iræ ripkatukwatukw mhæ mæ tihæni. Mætæ tihæni tanak m Kumwesæn ti narimnari sëmæme in ramo m kimiaha. ⁵ *Tihamækeikei mhæukuræn næri i mæ pran uæ iærman sæ ramo ærnæpen nari, uæ iærmama sæ ramo noien æræha sæ ro a naurisien, uæ iærmama sæ rerin ramakres, (iærmama næha ræmwhen mæ ramæfwaki pen m nænimwi nari), kwopun riti sævænhi riwæn mæ trevæn muvehi ia nitætæ sæ Kristo mine Kumwesæn krauærimænu iræ. ⁶ *Tihæpwæh næseniien mæ iærmama riti truvei pen kimiaha ia nægkiariien eikuæ me sævænhi sëmæme nipærhienien riwæn iræ. Iakani iamihhi iræ ti næri næ mæ noien æræha me næha kamho Kumwesæn niemaha ramæpi, nænæ in trærpwin noien æræha me sævæi nærmama sëmæme kamhæruui nækwan. ⁷ Ro iamihhi iræ kimiaha tihæpwæh navæn pæriien kimiaha nærmama me sëmæme ho iaminha iræ.

⁸ *Fwe kupwæn kimiaha hiamaræ ia næpitævien, mætæ tækwætækwuni ti næri næ mæ hiæuvæuvehe ti Iærimænu sækitaha, hiænaræ ia nukuraanien. Ro iamihhi kimiaha tihamækeikei mharæ mhæmwhen ia nipwnæti nukuraanien me, ⁹ ti næri næ mæ nukwai nukuraanien kamætoni ia noien me pam sëmæme hamasan, mhatukwatukw, mho nipærhienien. ¹⁰ *Nænæ tihousari mhætui ia noien

* **5:4:** Efes 4:29 * **5:5:** 1Kor 6:9-10, Kol 3:5 * **5:6:** Kol

2:4,8, Rom 1:18 * **5:8:** Efes 2:11,13, Kol 1:13, 1Tes 2:9, Jon 12:36

* **5:10:** Rom 12:2

me sɛmɛmɛ lɛrɪmɛnu sɛkɪtaha rɛrɪn ragɪɛn tukwɛ.

11 *Tihɛpwɛh nukurɪrɛɪɛn nɛrmama me sɛvɛɪ nɛpɪtɛvɪɛn mhɛpwɛh noɪɛn noɪɛn ɛrɛha kɪmɪaha mɪnraha. Nɛrɪ amasan rɪwɛn ɪa noɪɛn me nɛha. Mɛtɛ tɪhɛuvehɪ noɪɛn me nɛha mhɛuvehe ɪa nukuraanɪɛn. 12 Nɪpɛrhɪɛnɪɛn ro a naurɪsɪɛn mɛ tɪkɪnɪ narɪmnarɪ me sɛmɛmɛ ɪrɛha kamho afafa, 13 *mɛtɛ narɪmnarɪ me pam nukuraanɪɛn ramɛhɪɛpwɪn hɛuvehe mho nɪpwran kamɛtonɪ. 14 *Ro ɪamɪnhi ɪrɛ tɪ nɛrɪ nɛ mɛ nɛpɪn nukuraanɪɛn ramɛhɪɛpwɪn narɪ rɪtɪ, nɛrɪ nɛha ruvehe mo nukuraanɪɛn ɪrɛ. Ro ɪamɪnhi ɪrɛ kani mɛ,
 “Ik sɛ ɪkamapri, ɪkɛtɪ rɛ,

mɛtɪ mwi ɪa nemhɛɪɛn sɛɪm,
 pwɛh Kristo rɛhɪɛpwɪn ɪk.”

15 Ro pen tɪhɛtɪ amasan tɪ narɛɪɛn sɛkɪmɪaha mɛ hɪamɛfarɛ ɪrɛ. Rɛrɛha hɪamarɛ mhɛmwhɛn nɛrmama hɛrɛɪrɛɪ narɪ, mɛtɛ tɪhamɛkɛɪkɛɪ mharɛ mhɛmwhɛn ɪa nɛrmama sɛmɛmɛ hɛukurɛn narɪ. 16 Nɛnɛ trɪnɪ mɪnuɛ hɪɛtonɪ suatuk sɛvɛɪ namasanɪɛn, hɪɛsɪ pen tɪ nɛrɪ nɛ mɛ ɪpwɛt mɪnɛ samarɛ ɪa nɛpɪn ɛrɛha. 17 *Hɛpwɛh nɪrɛɪrɛɪɛn narɪ, mɛtɛ tɪhɛmwur mhɛukurɛn nɛrɪ sɛ lɛrɪmɛnu sɛkɪtaha rokeɪkɛɪ. 18 *Tihɛpwɛh nakonɛɪɛn nɛnɪmwɪɛn skai rɛmwhɛn ɪa wɛɛn tɪ nɛrɪ nɛ mɛ tro kɛmkapwɛmɪaha rɛtɛ wau mɪrɪ pen kɪmɪaha ɪa noɪɛn ɛrɛha. Mɛtɛ pwɛh Nɛnɪmwɪn ɪkɪnan rukɛr ɪa kɪmɪaha. 19 *Tɪhɛgkɪarɪ m kɪmɪaha me ɪa nɪpu me ɪa nɛkukuɛ nɛha Ol Sam, mɪnɛ nɪpu me sɛvɛɪ nɛfwakɪɪɛn, mɪnɛ nɪpu me sɛmɛmɛ kamhɛuku

* 5:11: 2Jon 10:11 * 5:13: Jon 3:20-21 * 5:14: Aes 26:19,
 60:1, Rom 13:11 * 5:17: Rom 12:2, Kol 1:9 * 5:18: Luk 21:34

* 5:19: Kol 3:16, Sam 33:2-3

pen ia Nənimwɪn Ikinan. Nənə tihani nɪpu me ia rerimɪaha ti nəgnəgɪniien Iərimənu. ²⁰ *Ia nəghi Iesu Kristo Iərimənu səkitaha, tihaməni tanak m Tata Kumwesən ti narimnari me pam ia nəpɪn me.

²¹ *Kimiaha tihaməkeikei mhəsiai kimiaha me ti nəri nə mə kimiaha hiaməsiai Kristo.

Nɪpran me mɪne nərman me səvənraha

²² *Kimiaha nɪpran me, tihaməkeikei mhəsiai nərman me səkimiaha rəmwhen hiaməsiai Iərimənu səkitaha. ²³ *Iakani iamɪnhi irə ti nəri nə iərman in kənkəpwə rasori ia pran səvənhi rəmwhen ia Kristo in kənkəpwə rasori ia nakalasia me səvənhi. Nakalasia me nəha irəha həmwhen ia nɪpwrai Kristo, nənə in rauvehimɪru irəha. ²⁴ Rəmwhen ia nakalasia me kamhəsiai Kristo, pwəh nɪpran mwɪ kamhəsiai nərman me səvənraha ia narimnari me pam.

²⁵ *Kimiaha nərman me, tihaməkeikei mhokeikei nɪpran me səkimiaha rəmwhen ia Kristo rokeikei nakalasia me səvənhi, nənə məseni nɪmɪruien səvənhi ti nɪrəha. ²⁶ *In rɪmamhə ti nɪrəha mə trəmri karen irəha mə səvəi Kumwesən, məpərhi irəha ia nui irau nəgkiariien səvənhi.

²⁷ *In rɪno iamɪnha irə mə in trukurən nərpwi irapwien nakalasia me səvənhi ia nənimen, irəha tuhəmwhen ia pran riti tɪnari səvənhi ramasan pɪk, nəmkemikien uə nəri pitəv uə nari riti iamɪnhi riwən, mətə irəha tuhəmher, mhatukwatukw pam.

²⁸ Ia noien a mwɪ nəha, nərman tuhaməkeikei

* **5:20:** Kol 3:17 * **5:21:** 1Tes 5:5 * **5:22:** Kol 3:18, 1Tes 3:1

* **5:23:** 1Kor 11:3, Efes 1:22 * **5:25:** Kol 3:19, 1Tes 3:7, Kal 1:4

* **5:26:** Taet 3:5, Hip 10:10 * **5:27:** 2Kor 11:2, Kol 1:22

mhokeikei nīpran me sāvənraha rəmwhen mæ irəha kamhokeikei atukw a nīpwrānraha. Iərman sə rokeikei pran sāvənhi, in rokeikei atukw a in. ²⁹ Iakani iamīnhi irə ti nəri nə mæ iərmama riti riwən sə raməmwəki atukw ia nīpwrān, mətə in raməni amasan nari mæ tro nīpwrān ruvehe mīskai, nənə mamətui amasan ti nīpwrān rəmwhen ia Kristo in ramətui amasan ti nakalasia me sāvənhi, ³⁰ *ti nəri nə mæ kitaha səmwhen ia nīpərpəri nīpwrān. ³¹ *Rəmwhen ia Nəkukua Ikinan rani mæ,

“Ro iamīnhi irə iərman traraka ia tata mīne mama sāvənhi,

mevən rouarə pəri irau pran sāvənhi,

nənə irau trouvehe rouəmwhen ia nīpwrāi iərmama kuatia.”

³² *Nəgkiariien nəha rani nari riti rasori nīpwrān rərkwafə, mətə iou iakani mæ raməgkiari ia Kristo mīne nakalasia me sāvənhi. ³³ Mətə raməgkiari mwi ia kimiaha kuatia kuatia. Ro pen iərman traməkeikei mokeikei pran sāvənhi rəmwhen ramokeikei atukw a in, nənə pran traməkeikei mīsiai iərman sāvənhi.

6

Nəkwərhakwərha me irəha tata me mīne mama me sāvənraha

¹ *Kimiaha nəkwərhakwərha me sāvəi Iərimənu, tihaməkeikei mho nəkwai tata mīne mama me səkimiaha ti nəri nə mæ noien i ratukwatukw mæ kimiaha tiho. ² *“Tikīsiai səim tata mīne

* **5:30:** 1Kor 6:15, Efes 1:22-23 * **5:31:** Mat 19:5 * **5:32:** Rev 19:7 * **6:1:** Kol 3:20 * **6:2:** Mat 15:4

mama.” In i loa kıməkupwəñ kını irau promes riti. ³*Promes nəha rani mə, “Trini minuə ikamo iamınha irə, narimnari me ia nımıruien səim tuhaiu amasan, nəñə nımıruien səim ia tıprənə i trəpwəmwıs.” ⁴*Kımiaha tata me, tihəpwəh noien nəkwərhakwərha me səkımiaha niemaha rəpi irəha, mətə tihətoni amasan irəha, mhəkoui amasan irəha, nəñə mhahatən irəha ia suatuk səvəi İərimənu.

Slef me mine nəmə asori me səvənraha

⁵*Kımiaha slef me, tihaməkeikei mho nəkwai nəmə asori me səkımiaha ia təkure tıprənə i mhehekir mhətəmnımwın, nəñə tiho ia rerımiaha pam rəmwhen a mə iəmə asori səkımiaha in Kristo. ⁶Tihəpwəh noien nəpın kamhətoni a kımiaha rəmwhen ia nərmama səməme kamhəmwur mə tuho nərmama rerınraha ragien, mətə tiho nəkwənraha rəmwhen mə kımiaha slef me səvəi Kristo, nəñə mamho nəkwai Kumwesən ia rerımiaha pam. ⁷Tiho wok səkımiaha ia nətərigien amasan rəmwhen a mə İərimənu in iəmə asori səkımiaha, rıpkə mhə iərmama a riti in iəmə asori səkımiaha. ⁸*Kımiaha hiəukurən mə İərimənu truvei pen nərəkuien m nərmama me pam ti noien amasan me səməme həno, nəri auər a mə in slef uə rıpkə mhə in slef.

⁹*Nəñə kımiaha nəmə asori me, tihaməkeikei mhətoni amasan mwı slef me səkımiaha iamınha irə, mhəpwəh nəgkiari skaiien mınraha mə tuho nəkwamıaha, ti nəri nə mə hiəukurən mə iəmə

* **6:3:** Dut 5:16 * **6:4:** Kol 3:21, Dut 6:7,20-25, Sam 78:4, Prov 22:6 * **6:5:** Kol 3:22-23, Taet 2:9-10, 1Tes 2:18 * **6:8:** 2Kor 5:10, Kol 3:24-25 * **6:9:** Kol 4:1, Rom 2:11

asori sækimiahaha minraha kuatia a fwe ia neiai, nənə in tro rəmnəmwhen m nərmmama me pam.

Narimnari me səvəi naruagənien Kumwesən ripeki pehe m kitaha

¹⁰ *Səiou nəgkiariien sampam ro iaminihi irə. Tihərer əknekin ia lərimənu səkitaaha mine niskaiien asori səvəhi. ¹¹ *Tihaməkeikei mharkahu narimnari me pam səvəi naruagənien səməme Kumwesən ripeki pehe m kimiahaha, mə hiəukurən nərərien mhənise neikuəien me səvəi Setan. ¹² *Iakani iaminihi irə ti nəri nə mə kitaha səpkaruagən mhə kitaha nərmmama, mətə samaruagən kitaha nənimwin me səməme kamhəuvehi nasoriien mine nərimənuien. Irəha i nənimwin skai me səməme kamhərimənu ia noien me səvəi nəpitəvien ia təkure tīprənə i mine nənimwin ərəha me ia nimagouagou. ¹³ Ro iaminihi irə kimiahaha tihaməkeikei mharkahu ia narimnari me pam səvəi naruagənien səməme Kumwesən ripeki pehe m kimiahaha, mə nəpən nərəhaien sə Setan ramo ruvehe hiəukurən nərərien mhənise nərəhaien nəha. Nənə nəpən hiənaruagən pam, tihərer əknekin. ¹⁴ *Ro pen kimiahaha tihaməkeikei mhərer mwatuk ti naruagənien. Tihəkwtəmhiri əknekin nəgkiariien pərhiən rəmwhen kətoti sə hiərihi tərini kurkwamiahaha irə. Tiho noien atukwatukw rəmwhen ia aean sə ramo tukuahag kwənpwenhimiahaha. ¹⁵ *Tihəvisau irəpw nəgkiariien amasan səvəi nəmərinuien rəmwhen ia put skai sə rauvegi nisumiahaha.

* **6:10:** 1Kor 16:13 * **6:11:** Rom 13:12, 2Kor 10:4, Efes 4:14

* **6:12:** Jon 14:30, 1Tes 5:8-9 * **6:14:** Aes 11:5, 59:17, 1Tes 5:8

* **6:15:** Aes 40:9, Neham 1:15, Rom 10:15

16 Tihahatətə ia Kumwesən rəmwhen ia nari sə hiaməuvehi mamhərkwafə pen irə. Ia nəri nəha hiəkurən no tukuahagien nukwai nifagə me napw rauək ia nirəha səməme iəremhə asori ramerukw ia nirəha. 17 *Tihəni nīpərhienien ia Kumwesən mə in rauvehimīru kimiaha rəmwhen ia kəfəfau kīno ia aean sə ramo tukuahag kəmkapwəmiaha. Tihəkwtəmhiri nəgkiariien me səvəi Kumwesən rəmwhen ia nau səvəi naruagəniien sə Nənīmwin Ikinan rauvei pehe m kimiaha. 18 *Tihəfwaki ia nəpīn me ia nīskaiien səvəi Nənīmwin Ikinan, mamhəfwaki mamhəres narimnari me səpəmsəpə. Tihamo noien nəha, mamhətui a, mhəpwəh nəpouien, nənə mamhəfwaki ti nərmama me pam səvəi Kumwesən.

19 *Tihəfwaki mwi tukw iou mə nəpīn iakuə takəgkiari Kumwesən in truvei pehe nəgkiariien miou mə takīni irapw nəgkiariien nəha məpwəh nehekirien. Nənə takīni irapw nəgkiariien amasan səvəi Kristo sə rīnamərkwafə fwe kupwən.

20 *Təkwtəkwuni ti nəri nə mə iakaməvisau irapw nəgkiariien amasan nəha ia nəghi Kristo, ro pen iakamarə ia kalapus. Həfwaki ro tukw iou mə takarīpīn mamīni irapw nəgkiariien amasan nəha məpwəh nehekirien rəmwhen sə ratukwatukw mə tako.

Nəgkiariien sampam

* **6:17:** 1Tes 5:8, Aes 49:2, Hip 4:12 * **6:18:** Luk 18:1, Kol 4:2,
1Tes 5:17 * **6:19:** Wok Me 4:29, Kol 4:3-4, 2Tes 3:1 * **6:20:**
2Kor 5:20, Flm 9

21 *Iou iakokeikei mə kımiaha tihəregi nəgkiariien səiou mine nəfe iakamo ia kwopun i. Ro pen takərhi pehe Tikikas ruvehe. In piəvtaha keikei riti sə kımaha iahəukurən nətigiteien irə, ramasitu mamō tukwini nari m Iərimənu səkitaha. In trini pehe tukumiaha narimnari me pam.

22 Takərhi pehe in tukumiaha ti noien i, mə in tro kımiaha hiəregi ramasan, mini irapw tukumiaha mə kımaha iahaməfarə irə.

23 Pwəh Tata Kumwesən mine Iesu Kristo Iərimənu səkitaha trouəriari pehe nəmərinuien mine nokeikeiien m kımiaha, rauo nahatətəien səkımiaha riskai. 24 *Pwəh Kumwesən trəriari pen namasanien səvənhi m nərmama me pam səməme hokeikei Iesu Kristo Iərimənu səkitaha ia nokeikeiien sə tripkiwən mhə.

* **6:21:** Wok Me 20:4, Kol 4:7-8, 2Tim 4:12 * **6:24:** 1Tes 1:8

Nəkukuə Ikinan
The New Testament in the Nafe (Kwamera) language
of Southeast Tanna, TAFEA Province, Vanuatu
Niutestamen long lanwis Nafe blong Vanuatu.
Le Nouveau Testament dans la langue Nafe de
Vanuatu.

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nafe (Nafe)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-06-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

26b0f540-c192-5878-be67-18ede9ab1416